בית משפט לתביעות קטנות ברחובות

ת"ק 31332-02-26 זליג נ' בוגנים

תיק חיצוני:

לפני **כבוד השופט ישראל פת**

התובעת **ליאת זליג**

נגד

הנתבעת **סלעית בוגנים**

ספרות:
תמיר אפורי **חוק זכות יוצרים** (2012)
יעקב שקד **סדר הדין האזרחי**
יונתן דרורי **דיני פטנטים** כרך א-ב ()
טוני גרינמן **זכויות יוצרים**

חקיקה שאוזכרה:
תקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז-1976: סע' 13ג
חוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999: סע' 1
חוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982: סע' 30, 30א(א)(1)

מיני-רציו:

* התביעה להפרת זכויות יוצרים וגניבת עין נדחתה. עם זאת, בית המשפט מצא כי הנתבעת הפרה את כללי הקהילה של התובעת באמצעות שליחת דבר פרסומת, ובכך הפרה את תנאי השימוש. בית המשפט הורה לנתבעת לשלם לתובעת פיצוי בסך של 1,000 ₪.

* עוולות מסחריות – גניבת עין – מוניטין

* זכויות יוצרים – זכות יוצרים – היעדרה

* תקשורת – אינטרנט – משלוח דבר פרסומת

.

תביעה קטנה בסך של 39,900 ₪, שהגישה התובעת, נגד הנתבעת, שעניינה העתקת זכויות יוצרים וגניבת עין. הנתבעת מכחישה את טענות התובעת וטוענת כי התביעה חסרת בסיס עובדתי ומשפטי, ומטרתה לנסות למנוע תחרות בענף.

.

בית המשפט לתביעות קטנות פסק כלהלן:

התביעה להפרת זכויות יוצרים וגניבת עין נדחתה. עם זאת, מצא בית המשפט כי הנתבעת הפרה את כללי הקהילה של התובעת באמצעות שליחת דבר פרסומת, ובכך הפרה את תנאי השימוש. בעניינו, הוכח כי מדובר בהודעה בודדת שנשלחה ללא מתן אפשרות הסרה, אולם מדובר במקרה חד-פעמי ומתועד. בנסיבות אלו, ובהתחשב באופי ההפרה, בפגיעה באמון הקהילה ובצורך בהרתעה מפני הפרות עתידיות, קבע בית המשפט כי אין הצדקה לחרוג מנקודת המוצא, והתובעת זכאית לפיצוי בגין הפרת כללי הקהילה בסך של 1,000 ₪. סכום זה משקף את הפגיעה במוניטין ובאוטונומיה של התובעת, תוך התחשבות בהיעדר נזק כספי מוכח ובכך שמדובר בהפרה יחידה. הנתבעת חויבה לשלם לתובעת פיצוי בסך 1,000 ₪.

פסק דין

1. בהתאם לסמכותי מכוח תקנה 13ג לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז-1976, בהתחשב במהות התביעה, בראיות שהוצגו לפניי, בעובדות שאינן שנויות במחלוקת ובנסיבות העניין, מצאתי להכריע בתובענה על יסוד הכתב.

2. לפניי תביעה קטנה בסך של 39,900 ₪, שהגישה התובעת, נגד הנתבעת, שעניינה העתקת זכויות יוצרים וגניבת עין. לאחר עיון בטענות הצדדים ובחומר הראיות, התביעה מתקבלת בחלקה הקטן.

רקע והשאלה שבמחלוקת

טענות התובעת

3. התובעת טוענת להעתקה שיטתית ושימוש מסחרי אסור בתוצר מקצועי מקורי שפיתחה לאורך שנים, תוך הפרת זכויות יוצרים, תנאי שימוש, ניצול אמון ועשיית עושר ולא במשפט. לטענתה, הנתבעת נחשפה לתכני התובעת

בקהילה מקצועית סגורה, רכשה את המוצר המקורי, ולאחר מכן העתיקה את מבנהו, ניסוחיו ואופן הצגתו והפכה אותם למוצר מתחרה.

4. התובעת טוענת כי הדמיון מתבטא במבנה המסמכים, סדר הסעיפים והיררכיית התוכן, כותרות וניסוחים מקצועיים, אופן הצגת התוכן ושלד המסמכים, וכן בשיווק מסרים, מבנה עמוד מכירה ושפה גרפית, היוצרים מראה כולל דומה. התובעת עותרת לפיצוי בסך של 39,900 ₪, החזר אגרה והוצאות, וסעד אופרטיבי להפסקת השימוש בחומרים המפרים.

<u>עיקר טענות הנתבעת</u>

5. הנתבעת מכחישה את טענות התובעת מכל וכל וטוענת כי התביעה חסרת בסיס עובדתי ומשפטי, ומטרתה לנסות למנוע תחרות בענף. היא טוענת כי "שאלון אפיון ללקוח" הוא כלי עבודה מקצועי מקובל ונפוץ מאוד בתחום עיצוב הפנים, ושאלות כגון "מהו הסגנון העיצובי המועדף" או "כמה נפשות מתגוררות בבית" הן בסיסיות ומתבקשות.

6. הנתבעת טוענת ומדגישה כי דיני זכויות יוצרים אינם מגנים על רעיונות, שיטות עבודה, תהליכים או קונספטים מקצועיים, אלא רק על אופן הביטוי המקורי שלהם. לטענתה, השאלון של התובעת אינו יצירה מקורית הזכאית להגנה, והדמיון בין השאלונים נובע מאופי העבודה בתחום; היא מכחישה העתקה וטוענת כי אין זהות הגורמת להטעיה.

7. הנתבעת מכחישה שמכרה או הציעה טמפלטים מטעמה לחברות הקבוצה, וטוענת כי מדובר בהאשמה חסרת בסיס, וכי ההודעה ששלחה הייתה הזמנה חינמית ליום עיון מקצועי מטעם ספק. הנתבעת מוסיפה כי כללי הקבוצה אינם מהווים הסכם מחייב, וכי התובעת לא הוכיחה שנגרם לה נזק.

8. הנתבעת עותרת לדחיית התביעה ולחיוב התובעת בהוצאות בסך של 3,500 ₪ בתוספת מע"מ.

<u>הסעיפים הרלוונטיים בהסכם</u>

9. התובעת צירפה מסמכים הכוללים תנאי שימוש מפורשים, באלו המילים: "כל הזכויות שמורות לליאת זליג 2025. אישור לשימוש אישי בקובץ ניתן רק לאחר רכישה רשמית מליאת זליג. אין לבצע שימוש מסחרי במידע ללא אישור מבעלת הזכויות. אין להעתיק, להפיץ, לפרסם, לשכפל, למכור, להעביר, להציג בפומבי ו/או למסור לצד שלישי את המידע ו/או חלק ממנו".

10. הנתבעת טוענת מנגד כי כללי הקהילה אינם מהווים הסכם משפטי מחייב, וכי היא לא נדרשה לאשר אותם באופן אקטיבי טרם הצטרפותה, ולכן אין בכך כדי לחייב אותה במתן פיצוי.

<u>דיון והכרעה</u>

<u>עובדות שאינן שנויות במחלוקת</u>

11. אין חולק כי התובעת היא מעצבת פנים, יזמית ויוצרת, בעלת המותג והקהילה המקצועית "משרטטות הצלחה", ופיתחה חבילת טמפלטים מקצועית למעצבות פנים. הנתבעת משווקת ומוכרת חבילת טמפלטים מקצועית מתחרה תחת שמה, והייתה חברה בקהילה המקצועית הסגורה של התובעת, וביום 24.10.2025 רכשה את חבילת הטמפלטים של התובעת.

12. ביום 29.1.2026 הוסרה הנתבעת מהקהילה עקב הפרת כללים, וביום 4.2.2026 נשלח לנתבעת מכתב התראה לפני תביעה, והיא השיבה ביום 8.2.2026 באמצעות בא כוחה בדחייה גורפת של הטענות. כן אין מחלוקת כי הנתבעת הפיקה חשבונית מס קבלה עבור "חבילת הטמפלטים המקצועית של סלעית בוגנים" מיום 31.1.2026.

<u>פלוגתאות</u>

13. הפלוגתאות העומדות לפני הן: האם לתבניות (טמפלטים) של התובעת, ובפרט לשאלונים, קיימת הגנת זכויות יוצרים?; האם הנתבעת הפרה זכויות יוצרים?; האם הנתבעת ביצעה עוולת גניבת עין?; האם הנתבעת הפרה את כללי הקהילה, ואם כן, מהן ההשלכות המשפטיות?; האם התובעת זכאית לפיצויים, ומהו סכומם?

<u>האם לטמפלטים של התובעת, ובפרט לשאלונים, קיימת הגנת זכויות יוצרים?</u>

14. התובעת טוענת כי יצרה "מערך טמפלטים ותבניות עבודה למעצבות" הכולל שפה גרפית, מבנה מסמכים, היררכיה ויזואלית, ניסוחים מקוריים וסידור תכנים ייחודי. מנגד, הנתבעת טוענת כי שאלון אפיון ללקוח הוא כלי עבודה מקובל ונפוץ, וכי השאלות בו הן בסיסיות וכלליות, ואינן מהוות יצירה מקורית.

15. דיני זכויות יוצרים מגנים על "ביטוי" ולא על "רעיון", כאשר ההגנה ניתנת רק לאופן הביטוי המקורי של רעיון מסוים (ראו: יונתן דרורי, **דיני פטנטים (2023)**, פרק עשרים ואחד: עילות תביעה נוספות בגין הפרת פטנט רשום). שאלות פונקציונליות וכלליות הנדרשות בתחום מקצועי אינן נהנות לרוב מהגנת זכויות יוצרים, שכן חסר בהן יסוד המקוריות הייחודי.

16. הנתבעת הציגה דוגמאות לשאלונים דומים מחומרים לימודיים ומאתרים אחרים, המעידים על אופיין הכללי של השאלות, כפי שמופיע בנספחים ג', ד' ו-ה' לכתב ההגנה.

17. התובעת לא הוכיחה כי ניסוח השאלות או סדרן מהווה ביטוי מקורי וחורג מהמקובל בענף, והיא אף לא הרימה את הנטל להוכיח כי הביטוי הספציפי של השאלונים כולל את רמת המקוריות הנדרשת.

<u>האם הנתבעת הפרה זכויות יוצרים?</u>

18. התובעת טוענת לדמיון שיטתי במבנה, בכותרות ובהיררכיית התוכן, ואף העתקה מילולית במקטעים מסוימים. הוכחת הפרת זכויות יוצרים מבוססת על העתקת חלקים מהותיים וממשיים מהיצירה לפי מבחן איכותי, ולא כמותי (ת"א (מחוזי מרכז) 4951-08-07 **דיאליט בע"מ נ' אברהם הרר** (31.07.2016)).

19. הדמיון נבחן לפי התרשמותו של השופט מהיצירות בכללותן ולא על סמך השוואה מכנית, וכאשר מספר האפשרויות לבטא את פונקציונליות היצירה מצומצם, נדרשת רמת דמיון גבוהה יותר (טוני גרינמן **זכויות יוצרים (2023)** |

פרק 11: הפרת זכות יוצרים; תמיר אפורי **חוק זכות יוצרים (2012)** | פרק ג: מהות זכות היוצרים).

20. הנתבעת מכחישה העתקה וטוענת כי הדמיון נובע משפה מקצועית משותפת וכי אין זהות הגורמת להטעיה, כפי שפורט בנספחים א' ו-ב' לכתב ההגנה המציגים את הטמפלטים המלאים של שני הצדדים. ביטויים כמו "מעצבת פנים שעובדת חכם" או "חבילת הטמפלטים המקצועית" נפוצים בתחום ואינם מהווים קניין רוחני ייחודי לתובעת.

<u>האם הנתבעת ביצעה עוולת גניבת עין?</u>

21. התובעת טוענת לדמיון ב"מראה הכולל" של השיווק המהווה גניבת עין. עוולת גניבת עין דורשת הוכחת שני יסודות מצטברים: קיומו של מוניטין בטובין או בשירות, וקיומו של חשש סביר להטעיית הציבור (ע"א 1248/15 **Fisher Price Inc נ' דוורון - יבוא ויצוא בע"מ** (31.08.2017); סעיף 1 לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999).

22. החשש הסביר להטעיה נבחן באמצעות "המבחן המשולש", הכולל מבחן המראה והצליל, סוג הסחורה וחוג הלקוחות, ויתר נסיבות העניין (ע"א 1898/12 **מרכז המתנות 2006 בע"מ נ' קארשי אינטרנשיונל בע"מ** (09.09.2014)).

23. במקרה זה, על אף קיומם של קווי דמיון מסוימים בין חומרי השיווק של הצדדים, כפי שהוצג ב"טבלת ההשוואה", התובעת לא הוכיחה מוניטין ייחודי באופן שימנע שימוש בביטויים נפוצים בענף. חוג הלקוחות, מעצבות פנים מקצועיות, נחשב לקהל מנוסה ומקצועי יותר, מה שמפחית את החשש להטעיה (יעקב שקד, **סדר הדין האזרחי החדש (2023)**, פרק י"א: סעדים זמניים).

<u>האם הנתבעת הפרה את כללי הקהילה, ואם כן, מהן ההשלכות המשפטיות?</u>

24. התובעת טוענת כי הנתבעת הפרה את כללי הקהילה בכך ששלחה פניות פרסומיות לחברות הקהילה באופן פרטי, בניגוד מפורש לנהלים המופיעים

במסמך "תיעודים והוכחות לפעולות הנתבעת". כללי קהילה מקוונת, כגון קבוצת וואטסאפ, נחשבים כ"הסכם גלישה" (Browsewrap Agreement) המחייב את המשתמשים שקיבלו הודעה סבירה על תנאיו.

25. הנתבעת שלחה הזמנה ליום עיון מקצועי, אך ציינה כי האירוע נערך "בחסות הסטודיו לעיצוב פנים ואדריכלות של סלעית בוגנים". אזכור זה הופך את ההזמנה ל"דבר פרסומת" כהגדרתו בסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982, שכן הוא נועד לקדם באופן עקיף את עסקיה של הנתבעת (ת"צ (מחוזי חי') 14022-08-16 **זיו גלסברג נ' מידע כנסים בע"מ** (10.12.2019)).

26. זאת בהתאם ל"מבחן המטרה" שנקבע בפסיקה, הקובע כי מסר שמטרתו האובייקטיבית היא לעודד הוצאת כספים או לקדם אינטרס מסחרי, נחשב לפרסומת, גם אם הוא מוצג כמידע אינפורמטיבי או הזמנה חינמית (רע"א 4806/17 **פסגות בית השקעות בע"מ נ' זיו גלסברג** (25.10.2017).

27. הגדרת "מפרסם" בחוק התקשורת הינה רחבה וכוללת את מי ששמו מופיע בדבר הפרסומת או שתוכן הפרסום מקדם את עסקיו (סעיף 30א(א)(1) לחוק התקשורת; רע"א 4704/20 **יונתן בן-עמי נ' FACEBOOK IRELAND LTD** (09.02.2021). כללי הקהילה אוסרים מפורשות "שימוש בבנות הקבוצה לצרכי שיווק, באופן ישיר או עקיף", ומזהירים כי הדבר "עלול לחשוף את המבצעת לאחריות משפטית ואף לתביעה".

28. משכך, פעולת הנתבעת היוותה הפרה של כללי הקהילה ותנאי השימוש שהוצגו לחברותיה. טענת הנתבעת כי הכללים אינם הסכם מחייב נדחית, שכן הם הוצגו באופן ברור והוגדרה בגינם סנקציה אפשרית.

<u>האם התובעת זכאית לפיצויים, ומהו סכומם?</u>

29. על אף שטענות התובעת להפרת זכויות יוצרים וגניבת עין לא הוכחו, נמצא כי הנתבעת הפרה את כללי הקהילה של התובעת באמצעות שליחת "דבר פרסומת". הפרה זו פוגעת באופי הקהילה ובאמון חברותיה, ומהווה הפרה של תנאי השימוש המפורשים שהוצגו לחברות הקהילה.

30. הכללים קבעו מפורשות כי שימוש בקהילה לצרכי שיווק "עלול לחשוף את המבצעת לאחריות משפטית ואף לתביעה". אף שלא הוכח נזק כספי ישיר וממשי לתובעת, יש בהפרת הכללים כשלעצמה כדי לפגוע באוטונומיה ובמוניטין של התובעת כמנהלת הקהילה.

31. בבואו לקבוע את גובה הפיצוי בגין משלוח הודעה פרסומית ללא הסכמה, בית המשפט נדרש לשקול את מכלול נסיבות המקרה, ובכללן אכיפת החוק והרתעה מפני הפרות דומות בעתיד, עידוד הנמען למימוש זכויותיו, היקף ההפרה ואופן התנהלות המפרסם. נקודת המוצא הנוהגת לפיצוי בגין משלוח הודעה בודדת ללא הסכמה עומדת על 1,000 ₪, ובית המשפט רשאי להפחית סכום זה בהתחשב בנסיבות ההפרה (רע"א 1954/14 **אילן חזני נ' שמעון הנגבי (סיתונית מועדון דאיה ורחיפה במצנחים)** (04.08.2014)).

32. במקרה זה, הוכח כי מדובר בהודעה בודדת שנשלחה ללא מתן אפשרות הסרה, אולם מדובר במקרה חד-פעמי ומתועד. בנסיבות אלו, ובהתחשב באופי ההפרה, בפגיעה באמון הקהילה ובצורך בהרתעה מפני הפרות עתידיות, אני קובע כי אין הצדקה לחרוג מנקודת המוצא, והתובעת זכאית לפיצוי בגין הפרת כללי הקהילה בסך של 1,000 ₪. סכום זה משקף את הפגיעה במוניטין ובאוטונומיה של התובעת, תוך התחשבות בהיעדר נזק כספי מוכח ובכך שמדובר בהפרה יחידה.

<u>סוף דבר</u>

33. התביעה להפרת זכויות יוצרים וגניבת עין נדחית. עם זאת, נמצא כי הנתבעת הפרה את כללי הקהילה של התובעת באמצעות שליחת דבר פרסומת, ובכך הפרה את תנאי השימוש.

34. לאור זאת, הנתבעת תשלם לתובעת פיצוי **בסך של 1,000 ₪.** הסכומים ישולמו תוך 30 ימים ממועד מתן פסק הדין.

35. משפסק הדין ניתן על יסוד הכתב, ונוכח קבלת התביעה אך בחלקה הקטן, איני עושה צו להוצאות.

רשות ערעור כדין, בתוך 30 ימים לבית המשפט המחוזי בלוד.

ניתן היום, ח' אב תשפ"ן, 22 יולי 2026, בהעדר הצדדים.

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה